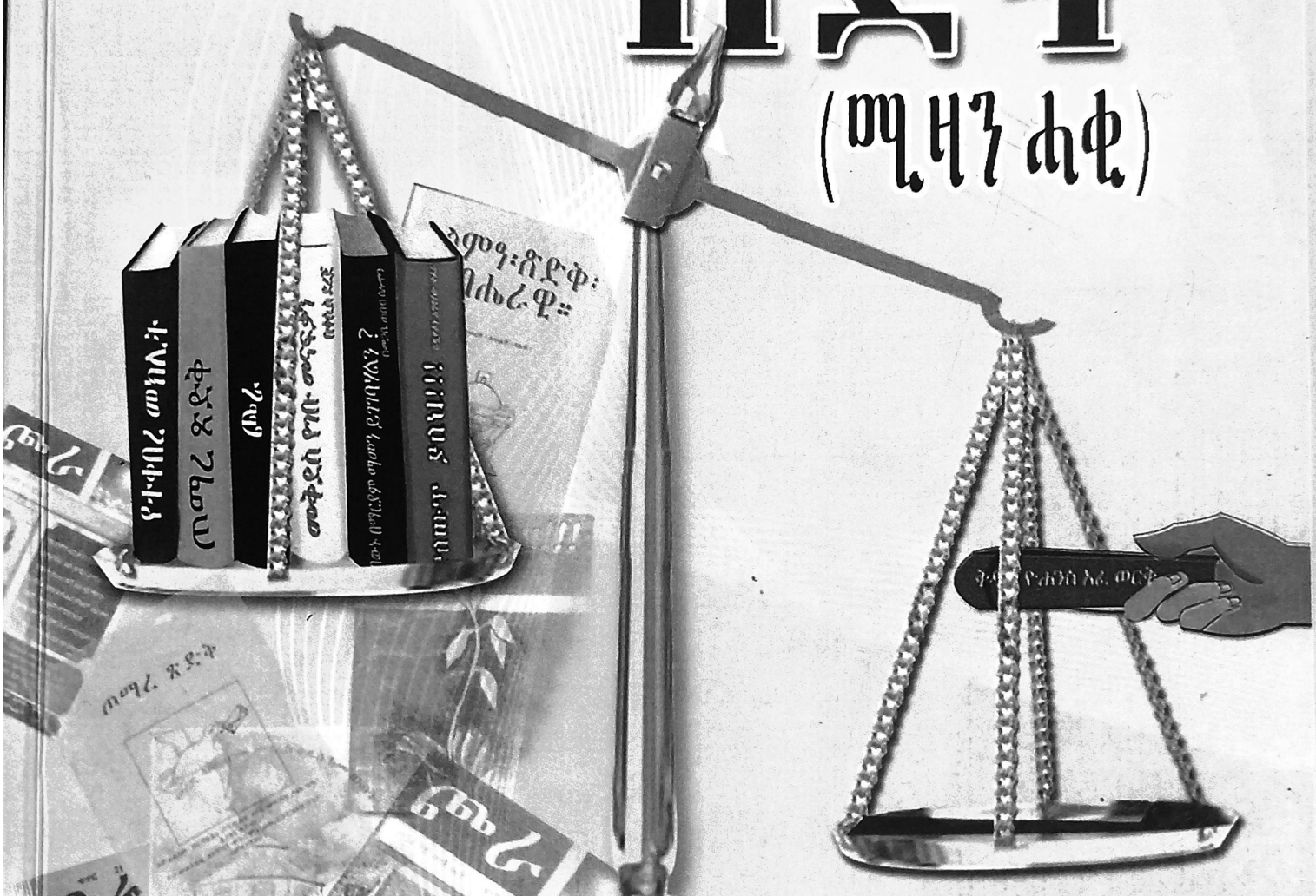
መምህሩ ጸሎት

(ሚዛን ሐቂ)

ብናይ ኤርትራ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤት ት/ሰ/ቅ/ድ/ማርያም
ቤተ ክርስቲያን መድኃኔ ዓለም አብ ቅድስት ሃገረ እስራኤል
ብክፍሊ ትምህርቲ ካብ እምሕርኛ ናብ ቋንቋ ትግርኛ
ተተርጕሙ ዝተዳለወ መጽሓፍ

መስከረም ፳፻፲መ፫ /2020

2ይ ሪታም

መድሎተ ጽድቅ

ብዲያቆን ያረጋል አበጋዝ ብሂንቂ አምሓርኛ ተማልዩ ብክፍለ ትምህርቲ ቤት ትምህርቲ ሰንበት ቅድስት ድንግል ማርያም

ናይ ኤርትራ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን መድኃኔ ዓለም

ኣብ ቅድስት ሃገር እስራኤል

ካብ አምሓርኛ ናብ ቲንቂ ትግርኛ ተተርጕሙ ዝተዳለወ መጽሓፍ

መስከረም ፳፻፲፬ዓ.ም/2020 ዓሙተ ምሕረት

ኣድራሻና

ናይ ኤርትራ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ

ቤት ትምህርቲ ሰንበት ቅድስት ድንግል ማርያም

ቤተ ክርስቲያን መድኃኔ ዓለም ኣብ ቅድስት ሃገረ እስራኤል

ፖ.ሳ.ቁ.:- 136 ኮድ 6100101

ቁ. ፋክስ:- 00972-777502126

ቁ.ስልኪ.:- 00972-543253673

00972-777502126

ADRESS:

Eritrean Orthodox Tewahdo

St. Virgin Mary Sunday school

Medhaniealem Church in Israel

mahberemariamisrael@facebook.com

tsionadena21@gmail.com

Website: - www.mahberemariamisrael.com

P.O.Box:- 136

Postal Code: - 6100101

Phone: - 00972543253673

00972777502126

TEL-AVIV, ISRAEL

መድሎተ ጽድቅ

ቀዳማይ ክፋል

ትምህርቲ ድኅነት (ነገረ ድኅነት)

ምዕራፍ ክልተ

2.1 ተሓድሶ ብዛዕባ ድኅነት ዝምህርም ትምህርቲ 75

2.2 አብ ኩሉ ዘመናት ናይ ድኅነት ትምህርቲ - ሓጺር ድህሰሳ 87

2.2.1 ትምህርቲ ነገረ ድኅነት አብ ውሽጢ ዘመናት - አብ ምዕራብ ዓለም 89

2.2.2 ስኮላስቲሲዝም (scholasticism) 89

2.2.3 ጉባኤ ትረንት (1545 – 1563) 90

ምዕራፍ ሰለስተ

ኦርቶዶክሳዊ ትምህርቲ ድኅነት (ነገር ድኅነት)

መእተዊ 95

3.1 ምድኃን ንምንታይ ኣድለየ፧ 96

3.2 ንወዲ ሰብ ከድኅኖ ዝኽእል መን እዩ ነይሩ፧ 100

3.3 ናይ ወድሰብ ድኅነት (ምድኃን) ናይ እግዚኣብሔር ዕላማ ምኻኑ 105

3.4 ምድኃን ማለት እንታይ ማለት እዩ፧ 109

3.5 ዝድኅኑ እንመን እዮም፧ 132

3.6 ድኅነት ናይ እግዚኣብሔር ህያብ ድዩ ወላስ ናይ ሰባት ናይ ሥራሕ ውፅኢት፧ 133

3.7 ንድኅነት ነፍሰ ወከፍ ሰብ እንታይ ክገብር ኣለዎ፧ 135

3.7.1 እምነት (ምእማን).....137

3.7.2 ንድኅነት መሠረታዊ ዝኾኑ ምሥጢራት ምፍጻም 139

3.7.2.1 ምሥጢረ ጥምቀት 140

3.7.2.1.1 ናይ ተሓድሶ ኣስተምህሮ ትምህርቲ ብዛዕባ ጥምቀት 140

3.7.2.1.2 ጥምቀት - ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ 141

3.7.2.1.3 ጥምቀት ብናይ ጥንቲ ሊቃውንቲ ኣቦታት ኣስተምህሮ 149

መድሎተ ጸድቅ

3.7.2.1.4 መደምደምታ ብዛዕባ ምሥጢረ ጥምቀት 155

3.7.2.2 ምሥጢረ ሜሮን 156

3.7.2.2.1 ናይ ተሓድሶ ትምህርቲ ብዛዕባ ምሥጢረ ሜሮን 156

3.7.2.2.2 ምሥጢረ ሜሮን ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ 157

3.7.2.2.3 ምሥጢረ ሜሮን ብትምህርቲ አበው ሊቃውንት 160

3.7.2,2,4 መደመደምታ ብዛዕባ ምሥጢረ ሜሮን 162

3.7.2.3 ምሥጢረ ቁርባን 163

3.7.2.3.1 ተሓድሳውያን ብዛዕባ ምሥጢረ ቁርባን ዝምህርዎ ትምህርቲ.....163

3.7.2.3.2 ምሥጢረ ቁርባን ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ 165

3.7.2.3.3 ምሥጢረ ቁርባን ብትምህርቲ አበው 173

3.7.2.3.4 ቅዱስ ቁርባን "መሥዋዕቲ" ይብሃል ድዩ፧.....186

3.7.2.3.4.1 ናይ ቅዱስ ቁርባን መሥዋዕትነት ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ 187

3.7.2.3.4.2 ናይ ቅዱስ ቁርባን መሥዋዕትነት ብትምህርቲ ቀደምት አበው.....190

3.7.2.3.4 መድምደምታ - ምሥጢራት.....195

3.7.3 ብዝተቐበልዎ ጸጋ ምጽናዕ፡ መንፈሳዊ ተጋድሎን ክርስቲያናዊ ሠናይ ግብርን.....200

3.7.3.1 ትምህርቲ ተሓድሶ ብዛዕባ ምጽናዕ፡ ተጋድሎን ክርስትያናዊ ሠናይ ግብርን.....200

3.7.3.2 "<u>በእምነት</u>" ምድኃንን "<u>በእምነት ጥራይ</u>" ምድኃን.....207

3.7.3.3 ብዝተቐበልዎ ጸጋ ምጽናዕ፡ ተጋድሎን ክርስትያናዊ ሠናይ ግብርን፡ ንድኅነት ዘለዎም ኣስተዋፅኦ ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ 210

3.7.3.4 ምጽናዕ ተጋድሎ ክርስትያናዊ ሥነ ምግባርን ንምድኃን ዘለዎም ኣበርክቶ ብትምህርቲ ሊቃውንቲ አበው.....225

መድሎተ ጽድቅ

ምዕራፍ 4

ጾም፡ ምጽዋትን ቀኖናን

4.1 ጾም.....239

4.1.1 ጾም ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ.....239

4.1.1.1 ናይ ጾም ኣድላይነትን ጥቅምን.....239

4.1.1.2 ጾም ፍሉጥ (ዝተወሰነ) ጊዜ ከም ዘለዎ.....243

4,1,1.3 ኣብ ጊዜ ጾም ዘይብልዑ መግብታት ከም ዘለዉ.....244

4.1.1.4 ጾም ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ዋጋ ከም ዘለዎ.....245

4.1.2 ጾም ብኣስተምህሮ ቅዱሳን ኣቦታት.....246

4.2 ምጽዋት.....255

4.2.1 ምጽዋት ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ.....255

4.2.2 ምጽዋት ብትምህቲ አበው.....258

4.3 ንካህን ምንዛዝን ቀኖና ምውሳድን ስለምንታይ፧.....263

4.3.1 ናይ ተሓድሶ ትምህርቲ ብዛዕባ ንካህን ምንዛዝን ቀኖና ምቕባልን ዝምልከት.....264

4.3.2 ንኣቦ ንስሓ ምንዛዝን ቀኖና ምቕባልን

ብትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ.....267

4.3.2.1 ንካህን ምንዛዝን ቀኖና ምቕባልን.....269

4.3,2,2 ቀኖና ዚወሃበሉ ምኽንያታት.....272

4.3.3 ኣቦ ንስሓን ቀኖናን - በትምህርቲ አበው.....276

4.3.4 መደምደምታ.....282

4.4 መደምደምታ - ናይ ቀዳማይ ክፋል.....285

መድሎተ ጽድቅ

ካልኣይ ክፋል

በእንተ ወላዲተ አምላክ

ምዕራፍ ኃሙሽተ (5)

ኣዴና ቅድስት ድንግል ማርያም

5.1 ናይ ወዲ ሰብ ተሳትፎ ኣብ ናይ እግዚኣብሔር ናይ ድኃነት ሥራሕ.....290

5.2 ርክብ ኣብ መንጉ እግዚኣብሔርን ናይ ደቂ ሰባት ጉዕዞ ሕይወትን

ናይ ቅድስት ድንግል ማርያም ቦታ (ኣበርክቶ).....294

5,3 ቅድስት ድንግል ማርያም ወላዲተ ኣምላኽ ትብሃል ድያ፤ ስለምንታይ፤.....298

5.4 ወላዲተ ኣምላኽ.....299

5.4.1 ናይዚ ቓል'ዚ ትርጉም.....299

5.4.2 ናይዚ ቓል እዚ፡ ነገረ መለኮታዊ ጥቕሚ.....300

5.4.3 ቅድስት ድንግል ማርያም ወላዲተ ኣምላኽ ምኽና፡

ብመሠረት ትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ.....302

5.4.4 ቅድስት ድንግል ማርያም ወላዲተ ኣምላኽ ምኽና - ብመሠረት ትምህርቲ ቀደምት አበው.....306

5. 5 መደምደምታ.....320